

**Національний план дій із забезпечення якості вищої
освіти в Україні на період 2024-2026 рр.**

За підтримки програми Erasmus+ Європейського Союзу

Підтримка Європейською Комісією випуску цієї публікації не означає схвалення її змісту, який відображає лише погляди авторів, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ній.

Національний план дій із забезпечення якості вищої освіти в Україні на період 2024-2026 рр. є одним із результатів проекту «Підтримка європейських агенцій із забезпечення якості вищої освіти у виконанні ESG II», ідентифікаційний номер 101061461 - SEQA-ESG2-ERASMUS-EDU-2021-ENEA-IBA

Цей документ можна завантажити з веб-сайту [naqaweb.site](#) за адресою: [посилання]

© Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти 2024, Київ

Цитування дозволено лише з посиланням на джерело.

вул. Бориса Грінченка 1, Київ, 01001, Україна

Автори: Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти

Україна, Київ 2024

Зміст

1. Перелік аббревіатур.....	4
2. Вступ	5
3. Система вищої освіти України.....	7
4. Забезпечення якості вищої освіти в Україні	11
4.1 Правова база.....	11
4.2 Залучення зацікавлених сторін	16
4.3 Національні/відомчі критерії зовнішнього забезпечення якості.....	17
4.4 Діяльність із забезпечення якості вищої освіти та її методологія.....	26
4.5 Експерти з акредитації освітніх програм.....	28
4.6 Скарги та апеляції.....	30
4.7 Тематичний огляд	31
4.8 Внутрішнє забезпечення якості та професійна поведінка	32
5. Пріоритетні заходи	34
6. Підсумкова таблиця.....	49
7. Висновки	54

1. Перелік аббревіатур

КМУ – Кабінет Міністрів України

ЄДЕБО – Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС – Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЄПВО – Європейський простір вищої освіти

ENQA – Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти

EQAR – Європейський реєстр агенцій із забезпечення якості вищої освіти

ESG 2015 – Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти

ЗВО – Заклад вищої освіти

ГЕР – Галузева експертна рада

SEQA-ESG 2 – Підтримка європейських агентств із забезпечення якості у досягненні відповідності ESG 2

УАС – Українська асоціація студентів

2. Вступ

Національний план дій із забезпечення якості вищої освіти в Україні на період 2024-2026 років (далі – План дій) розроблено в межах проєкту «Підтримка європейських агентств забезпечення якості вищої освіти у досягненні ESG (SEQA-ESG) 2», який координується Європейською асоціацією забезпечення якості вищої освіти (ENQA). Проєкт співфінансується Європейською Комісією в рамках конкурсу ініціатив на підтримку впровадження реформ Європейського простору вищої освіти (ЄПВО). Тривалість проєкту грудень 2022 року – листопад 2025 року. Основна мета SEQA-ESG 2 полягає у наданні поглибленої, цільової експертної підтримки чотирьом країнам, які вже створили агентства із забезпечення якості. SEQA-ESG II підтримує членів ЄПВО за межами ЄС, які зіштовхуються з подібними проблемами та викликами, пов'язаними із зовнішнім забезпеченням якості. П'ять агентств, включених до проєкту, які наразі є філіями ENQA, ще не мають діяльності, повністю узгодженої з ESG, і потребують підтримки для досягнення відповідності ESG. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти стало партнером проєкту.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти ухвалило Національний план дій із забезпечення якості вищої освіти в Україні на період 2022-2023 рр. та прозвітувало про його виконання перед експертами та головними представниками ENQA та EQAR під час Національної експертно-консультативної зустрічі у лютому 2024 року в рамках проєкту SEQA-ESG 2. За результатами зустрічі були визначені подальші кроки розвитку Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти у напрямку повної відповідності вимогам до повноправного членства в ENQA та EQAR. Це послужило основою для розробки Плану дій на 2024-2026 роки.

Розробка Плану дій розпочалася у лютому 2024 року одразу після Національної експертно-консультативної зустрічі з колегами. Цей Національний план дій був розроблений спільно з працівниками Секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, членами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та всіма зацікавленими сторонами. Він був затверджений під час стратегічної

сесії Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, яка відбулася навесні 2024 року.

3. Система вищої освіти України

Заклади вищої освіти державної, комунальної та приватної форми власності, що мають рівні права у провадженні освітньої, наукової та інших видів діяльності, наступних типів: університет (багатогалузовий або галузовий), академія або інститут (галузові), коледж.

Рівні та ступені (кваліфікації) вищої освіти

- початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти (120 кредитів ЄКТС);
- перший (бакалаврський) рівень, професійне навчання, академічне навчання, творча навчальна програма (180-240 кредитів ЄКТС);
- другий (магістерський) рівень (здобувається за освітньо-професійною (90-120 кредитів ЄКТС) або за освітньо-науковою (120 кредитів ЄКТС) програмою);
- третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень (обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС, освітньої складової освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва становить 30-60 кредитів ЄКТС).

Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти:

- молодший бакалавр;
- бакалавр;
- магістр;
- доктор філософії/доктор мистецтва;
- спеціаліст.

За інформацією з Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі – ЄДЕБО), станом на 1 січня 2024 року 633 заклади (121 відокремлений структурний підрозділ) надають освітні послуги за рівнями молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, доктора філософії, спеціаліста. Варто зазначити, що до переліку включено 5 закладів, які станом на 1 січня 2024 року були тимчасово заблоковані. 444 заклади є державними, 147 – приватними та 42 – комунальними.

За категоріями навчальні заклади, які реалізують освітні програми у сфері вищої освіти, розподіляються наступним чином: 394 – вищі навчальні заклади, 55 – заклади фахової передвищої освіти, 184 – наукові установи.

Галузі знань і спеціальності

За національним законодавством України галузь знань – це гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей. Спеціальність – це гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників. Перелік галузей знань та спеціальностей затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства освіти і науки України. На сьогодні в Україні існує 29 галузей і 121 спеціальність.

Освітні програми

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

Освітня програма повинна містити: перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

Документ про вищу освіту (диплом) видається закладом вищої освіти лише за акредитованою відповідно до законодавства освітньою програмою. Акредитація освітніх, освітньо-наукових програм здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Також в Україні визнаються сертифікати про акредитацію освітніх програм, виданих іноземними акредитаційними агентствами чи агентствами забезпечення якості вищої освіти, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності

Освітня діяльність у сфері вищої освіти провадиться закладами вищої освіти, закладами фахової передвищої освіти (з підготовки фахівців ступенів молодшого бакалавра та бакалавра) та науковими установами (з підготовки фахівців ступенів магістра та/або доктора філософії) на підставі ліцензій, що видаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, відповідно до законодавства України.

У сфері вищої освіти ліцензуванню підлягають:

- освітня діяльність закладу вищої освіти на певному рівні вищої освіти;
- освітня діяльність за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

Під час ліцензування встановлюється спроможність закладу освіти провадити освітню діяльність відповідно до встановлених Ліцензійними умовами вимог.

Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності визначають:

- 1) кадрові вимоги до працівників, які мають певну освітню та/або професійну кваліфікацію;
- 2) технологічні вимоги щодо наявності певної матеріально-технічної бази разом з даними, що дають змогу її ідентифікувати.

Органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти

Управління у сфері вищої освіти у межах їх повноважень здійснюється:

- 1) Кабінетом Міністрів України;
- 2) центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;
- 3) галузевими державними органами, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти;
- 4) органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти;
- 5) Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук;

- 6) засновниками закладів вищої освіти;
- 7) органами громадського самоврядування у сфері вищої освіти і науки;
- 8) Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Учасники освітнього процесу

Учасниками освітнього процесу у закладах вищої освіти є:

- наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники;
- здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються у закладах вищої освіти;
- фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах;
- інші працівники закладів вищої освіти.

4. Забезпечення якості вищої освіти в Україні

4.1 Правова база

Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII та Положення про Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (далі – Положення), затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року №244 (у редакції Закону № 1369-IX від 30.03.2021), визначають Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти як постійно діючий колегіальний орган. Відповідні зміни до статті 17 Закону України «Про вищу освіту» від 30 березня 2021 року уточнюють офіційний статус Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Відтак, вимога щодо створення та функціонування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, порядок його формування та основні повноваження визначаються законом, ухваленим Парламентом, а Статут Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти затверджений Урядом.

Станом на квітень 2024 року Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти є єдиним національним органом в Україні, який визначений державою як орган з акредитації. Відповідно до змін до Закону України «Про вищу освіту» від 2 травня 2023 року, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти уповноважено розробити Положення про акредитацію незалежних установ забезпечення та оцінювання якості вищої освіти. Незалежні установи забезпечення та оцінювання якості вищої освіти проводитимуть оцінювання освітніх програм в Україні. Відповідно до Закону «Про вищу освіту» Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти уповноважене акредитувати такі незалежні установи забезпечення та оцінювання якості вищої освіти та вести реєстр цих установ. Наявність реєстру незалежних установ забезпечення та оцінювання якості вищої освіти дозволить зробити українську систему забезпечення якості вищої освіти ще більш прозорою. Крім того, з початку роботи Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти кількість зареєстрованих акредитаційних справ в ІТ-системі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти станом на квітень 2024 року становить 9386. 27 березня 2024 року було зареєстровано 1000-ну акредитаційну справу на 2024 рік. Кількість акредитаційних справ є високою та існує

потреба в незалежних агентствах із забезпечення якості вищої освіти для оцінювання всіх освітніх програм.

Питання інституційної акредитації також є важливим в українській сфері вищої освіти. Потреба в інституційній акредитації обґрунтована як національними, так і іноземними стейкхолдерами. Зокрема, у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, велика кількість українців була змушена покинути країну. Деякі країни не визнають українські дипломи, посилаючись на відсутність інституційної акредитації. Змінами до Закону України «Про вищу освіту» від 2 травня 2023 року, ініційованими Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, агентство також уповноважено розробляти Положення про інституційну акредитацію та проводити інституційні акредитації.

Чинне законодавство України містить норми, спрямовані на забезпечення незалежності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та відповідають стандартам ESG-2015.

Організаційна незалежність

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» від 2014 року та відповідно до змін до Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти є постійно діючим колегіальним органом (юридичною особою публічного права), незалежним у здійсненні своїх повноважень від третіх осіб, таких як вищі навчальні заклади, уряд та інші зацікавлені організації. Незалежність від Уряду (Кабінету Міністрів України) та профільного міністерства (Міністерства освіти і науки України) забезпечується процедурою формування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Організація та проведення конкурсного відбору членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти покладається на Міжнародну конкурсну комісію, яка утворюється Кабінетом Міністрів України як консультативно-дорадчий орган. До складу конкурсної комісії входять дев'ять осіб: чотири міжнародні представники, делеговані від Європейського простору вищої освіти, та по одному представнику від Міністерства освіти і науки України, спільного представницького органу всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України та Національної асоціації студентів України, яка є членом Європейського студентського союзу (ESU). Умови конкурсу

сформовані таким чином, що до складу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти мають увійти представники всіх всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, здобувачів вищої освіти першого чи другого рівня, Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та вищих навчальних закладів державної, комунальної та приватної форм власності.

Переможці конкурсу затверджуються Кабінетом Міністрів України як члени Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Це затвердження є досить формальним і необхідним для того, щоб легітимізувати Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти складається з 23 членів, серед яких 12 представників державних вищих навчальних закладів, 1 представник комунального вищого навчального закладу, 1 представник приватного вищого навчального закладу, 6 представників національних наукових установ, 3 представники роботодавців та 2 представники студентів. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти складається з 5 членів, включаючи Голову Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та 4 заступників Голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, які також включені до списку членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Відповідно до Статуту, Голова та заступники Голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти обираються на першому засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти строком на три роки.

Голова та заступники Голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і працюють на постійній основі.

Відповідно до змін до Закону «Про вищу освіту», ухвалених 2 травня 2023 року, у складі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти створюється Апеляційна палата.

Гранична чисельність працівників Секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти становила 67 осіб. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2024 року № 376

внесено зміни до пункту 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 27 липня 2016 року № 567 «Деякі питання діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти». Відповідно до Постанови затверджено граничну чисельність працівників Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти у кількості 92 осіб. Відповідно до Положення про Секретаріат Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, керівник Секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти призначається на посаду Головою Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти на підставі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти строком на п'ять років з правом перепризначення. Члени Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти не можуть обіймати посади керівника Секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, заступника керівника Секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також бути працівниками Секретаріату. Одна й та сама особа не може бути керівником Секретаріату більше ніж два строки.

Операційна незалежність

Операційна незалежність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти забезпечується законодавчими та регуляторними заходами, які визначають його мандат, функції та структуру управління. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти є повністю незалежним в управлінні персоналом Секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти самостійно приймає на роботу відповідних кандидатів, виходячи з поточних вимог та цілей. Основними сферами відповідальності Секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти є організаційне, фінансово-господарське, матеріально-технічне, інформаційно-довідкове, правове, експертно-аналітичне та інше забезпечення діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також створення належних умов для роботи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, забезпечення підготовки та проведення засідань, забезпечення зв'язку з державними органами та громадськістю.

Експерти з акредитації освітніх програм призначаються на підставі їх включення до реєстру Національного агентства із забезпечення якості

вищої освіти, з урахуванням їх предметної області, відсутності конфлікту інтересів та готовності брати участь у процедурі. Формування та ведення реєстру експертів здійснюється відповідно до Порядку формування та ведення реєстру експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з акредитації освітніх програм. Такі призначення здійснюються незалежно та публічно оприлюднюються на веб-сайті Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, незалежно від зовнішніх впливів.

Незалежність офіційних висновків

Експертна група складається щонайменше з трьох членів, один з яких є представником студентів. В якості додаткового експерта може бути включений експерт з числа роботодавців. До складу ГЕР входять представники студентів, роботодавців, міжнародний експерт та науково-педагогічні/педагогічні працівники. Перед затвердженням рішення про акредитацію на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти експертний звіт передається до ГЕР для аналізу та підготовки звіту ГЕР, який повинен містити обґрунтовану пропозицію щодо прийняття Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти рішення про акредитацію. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти затверджує остаточні результати процедур забезпечення якості. Експертів попереджають, що їхня участь у роботі з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти здійснюється на індивідуальній основі і не означає представництва їхніх ЗВО та установ під час роботи з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Під час формування експертних груп та з метою уникнення конфлікту інтересів фахівці відділу експертного забезпечення Секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти керуються основними критеріями формування експертних груп. Зокрема, експерти не працюють/навчаються і не працювали/навчаються не менше 5 років у ЗВО, в якому проводитиметься акредитація. Експерти не працюють/навчаються в одному ЗВО і не працювали/навчалися разом протягом останніх 5 років. Експерт не є родичем або близькою особою та не має інших приватних інтересів щодо особи, яка навчається або працює за освітньою програмою, або інших науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації акредитованої освітньої програми, засновника, керівника або заступника

керівника відповідного закладу вищої освіти. Рішення про акредитацію повністю ґрунтуються на експертних оцінках, і цей принцип чітко викладений у нормативних документах.

4.2 Залучення зацікавлених сторін

Вся робота Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти ґрунтується на принципах довіри та співпраці. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти активно співпрацює з усіма зацікавленими сторонами, проводить зустрічі, круглі столи, консультації, дискусії, вебінари та семінари, проводить конференції. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти проводить опитування із залученням усіх зацікавлених сторін. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти публічно звітує перед громадськістю, проводить відкриті онлайн-зустрічі, до яких можуть долучитися всі зацікавлені сторони.

Варто зазначити, що 3 представники роботодавців та 2 студенти є членами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти активно співпрацює з роботодавцями в рамках підписаних меморандумів, приєднується до ініціатив роботодавців у сфері забезпечення якості та залучає їх до процесів забезпечення якості, включаючи робочі групи, круглі столи, заходи. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти також активно співпрацює зі студентськими профспілками. Представники Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти беруть участь як спікери у заходах, організованих студентськими спілками, а студенти часто беруть участь у заходах та долучаються до заходів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

У зв'язку з безпековими обставинами, через повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти на певний час призупинило проведення очних заходів для стейкхолдерів. У 2023 році було прийнято рішення про поступове відновлення зустрічей наживо. Так, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти провело низку круглих столів, регіональних семінарів, форум з питань забезпечення якості та інші очні зустрічі з ректорами, викладачами, керівниками освітніх програм, студентами, роботодавцями та іншими зацікавленими сторонами.

4.3 Національні/відомчі критерії зовнішнього забезпечення якості

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у вищих навчальних закладах має забезпечувати наявність оприлюднених критеріїв прийняття рішень відповідно до ESG-2015. За розробку критеріїв оцінювання якості освітньої діяльності ЗВО в Україні відповідає Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Стандарти ESG	Положення про акредитацію освітньої програми у сфері вищої освіти
1.1 Політика щодо забезпечення якості Заклади повинні виробити політику щодо забезпечення якості, яка є публічною і складає частину їхнього стратегічного менеджменту. Внутрішні стейкхолдери повинні розробляти і втілювати цю політику через відповідні структури і процеси, залучаючи до цього зовнішніх стейкхолдерів.	Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. 5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми. 8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. 8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. 8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. 8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. 8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. 8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. 8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. Критерій 10. Навчання через дослідження. <i>Примітка.</i> Критерій 10 застосовується під час акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти. 10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

2.1 Розроблення і затвердження програм Заклади повинні реалізовувати процеси розроблення і затвердження своїх програм. Програми слід розробляти таким чином, щоб вони відповідали визначеним для них цілям, включаючи заплановані результати навчання. Необхідно чітко визначити й озвучити кваліфікації, отримані внаслідок навчання за програмою; вони повинні відповідати певному рівню національної рамки кваліфікацій вищої освіти, а отже й Рамці кваліфікацій ЄПВО.	Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми. 1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. 2.1 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін. 3.1 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. 4.1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня. Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. 2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності). 2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. 2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною). 2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності). 2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання. Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. 5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).
3.1 Студентоцентризоване навчання, викладання та оцінювання	Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. 2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через

Заклади повинні забезпечити реалізацію програм таким чином, щоб заохотити студентів брати активну роль у розвитку освітнього процесу, а оцінювання студентів відображало цей підхід.	індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. 2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. 2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям. 2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти. Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання. 3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. 3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою. 4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. 4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. 4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. 5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми. 8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її
---	--

	якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Критерій 10. Навчання через дослідження. <i>Примітка.</i> Критерій 10 застосовується під час акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти. 10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю. 10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.
--	---

4.1 Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів Заклади повинні послідовно застосовувати визначені наперед та опубліковані інструкції, що охоплюють усі стадії "життєвого циклу" студента.	Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання. 3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти. 3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою. 4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб). Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. 5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. 5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.
5.1 Викладацький персонал Заклади повинні переконатись у компетентності своїх викладачів. Вони повинні застосовувати чесні і прозорі процеси щодо прийняття на роботу та розвитку персоналу.	Критерій 6. Людські ресурси. 6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. 6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. 6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

	6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. 6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями. 6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.
6.1 Навчальні ресурси і підтримка студентів Заклади повинні мати відповідне фінансування для навчальної та викладацької діяльності, забезпечуючи адекватні та легкодоступні навчальні ресурси і підтримку студентів.	Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою. 4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси 7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. 7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. 7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. 7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. 7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою. 7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Критерій 10. Навчання через дослідження. <i>Примітка.</i> Критерій 10 застосовується під час акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти. 10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

7.1 Інформаційний менеджмент Заклади повинні забезпечити збір, аналіз і використання відповідної інформації для ефективного управління своїми програмами та іншою діяльністю.	Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми. 8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. Критерій 9. Прозорість та публічність. <i>Примітка.</i> Цей критерій застосовується з урахуванням вимог та обмежень щодо оприлюднення інформації з обмеженим доступом, встановлених законодавством. 9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.
8.1 Публічна інформація Заклади повинні публікувати зрозумілу, точну, об'єктивну, своєчасну та легкодоступну інформацію про свою діяльність, включаючи програми.	Критерій 9. Прозорість та публічність. <i>Примітка.</i> Цей критерій застосовується з урахуванням вимог та обмежень щодо оприлюднення інформації з обмеженим доступом, встановлених законодавством. 9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. 9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.
9.1 Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм Заклади повинні проводити моніторинг і періодичний перегляд програм, щоб гарантувати, що вони досягають встановлених для них цілей і відповідають потребам студентів і суспільства. Ці перегляди повинні вести до безперервного вдосконалення програми. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, слід	Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми. 8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. 8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. 8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. 8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

інформувати всі зацікавлені сторони.	8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. 8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. 8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.
10.1 Циклічне зовнішнє забезпечення якості Заклади повинні проходити зовнішнє забезпечення якості відповідно до ESG на циклічній основі.	Цей стандарт впроваджено в: - Законі України “Про освіту” (Статті 46, 48, 49); - Законі України “Про вищу освіту” (Статті 24, 25); - Законі України “Про ліцензування видів господарської діяльності”; - Постанові Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року №1187, “Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності”; - Постанові Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347, “Про внесення змін до постанови Кабінету міністрів України від 30 грудня 2015 року №1187” в якій представлені оновлені Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти. У 2019 Кабінетом Міністрів України було затверджено “Положення про акредитацію освітніх програм”. Згідно з Положенням, “Наступна (чергова) акредитація проводиться впродовж останнього року строку дії сертифіката про акредитацію або протягом строку дії умовної (відкладеної) акредитації. У разі непроведення чергової акредитації до завершення строку дії сертифіката про акредитацію чи строку дії умовної (відкладеної) акредитації така акредитація проводиться у тому самому порядку, що вперше”. Імплементация Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості вищої освіти” (прийнятого у 2023 році) уможливить дотримання стандарту 1.10, зокрема в частині проведення післяакредитаційного моніторингу (Стаття 18). Порядок його проведення буде визначено новим положенням про акредитацію, яке наразі розробляється. Сертифікат про акредитацію (у тому числі “зразковий”) видається строком на п’ять років, сертифікат про умовну акредитацію — строком на один рік. І Якщо ЗВО має інституційну акредитацію та “зразкову” акредитацію освітньої програми, то сертифікат про акредитацію такої освітньої програми видається строком на 10 років.

4.4 Діяльність із забезпечення якості вищої освіти та її методологія

Процес зовнішнього забезпечення якості визначений у Положенні про акредитацію освітніх програм, хід та результати якого є загальнодоступними через інформаційну систему Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти public.naq.gov.ua та офіційні ресурси Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Усі результати акредитації освітніх програм визнаються і мають відповідні наслідки для освітніх програм та закладів вищої освіти в Україні.

ЗВО, який бажає акредитувати освітню програму, подає наступні матеріали для акредитації до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти:

- 1) заяву про акредитацію освітньої програми;
- 2) документ про освітню програму та навчальний план програми, затверджений у встановленому порядку;
- 3) Звіт про самооцінювання освітньої програми відповідно до Критеріїв, а також документи, що підтверджують інформацію, викладену у звіті. Звіт про самоаналіз освітньої програми містить загальну інформацію про ЗВО, освітню програму, що подається на акредитацію, історію її розробки та впровадження, перелік питань, складений відповідно до ESG 2015, а також кілька таблиць, наприклад, Інформація про обов'язкові освітні компоненти освітньої програми, Зведена інформація про викладачів, Матриця відповідності результатів навчання за програмою, освітні компоненти, методи викладання та оцінювання;
- 4) відгуки роботодавців (за наявності).

Процедура акредитації включає в себе:

- 1) оцінювання експертною групою Звіту про самоаналіз, матеріалів, що додаються до нього, а також усіх інших матеріалів та інформації, що стосуються освітньої програми та діяльності закладу вищої освіти за цією програмою;
- 2) візит експертної групи до закладу вищої освіти з метою перевірки фактів, викладених у Звіті про самоаналіз, опитування представників зацікавлених сторін щодо освітньої програми та діяльності закладу вищої освіти за такою

програмою, розроблення рекомендацій, спрямованих на підвищення якості освітньої діяльності за такою програмою;

3) підготовка звіту за результатами візиту на об'єкт;

4) розгляд звіту експертної групи GER;

5) звіт GER;

6) розгляд справи на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;

7) рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Після законодавчих змін у 2023 році Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти запровадило механізм подальших дій – післяакредитаційний моніторинг. На початку 2024 року 7 українських ЗВО добровільно взяли участь у пілотуванні післяакредитаційного моніторингу. Після пілотування всі 7 університетів надали позитивні відгуки про процедуру післяакредитаційного моніторингу. Таким чином, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти планує масштабувати експеримент з післяакредитаційного моніторингу до 30 освітніх програм з метою отримання зворотного зв'язку від ЗВО для вдосконалення процедури та розробки рекомендацій щодо проведення післяакредитаційного моніторингу.

Система забезпечення якості в Україні передбачає, що 46 іноземних агентств з акредитації, включених до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 554 (оновлене 20.01.2023) (далі – «Розпорядження»), мають права на акредитацію, аналогічні правам Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. З метою дотримання законодавства України у сфері забезпечення якості вищої освіти, національної процедури акредитації та національних стандартів під час проведення транскордонних акредитацій, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти надає консультації на запит іноземних агенцій. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти підтримує та цінує позитивні ефекти транскордонного забезпечення якості, оскільки це надає низку переваг як для закладів вищої освіти, так і для системи в цілому, дозволяє залучити досвід інших країн та врахувати його для національних перетворень. У період з 2019 по 2023 рік акредитацію на території України здійснювали 9 іноземних агенцій з 6 країн.

Також були зафіксовані випадки недоброчесної акредитації з боку іноземних агенцій. Ця тема також піднімалася під час Національної консультативної наради за участю експертів та представників ENQA та EQAR. У квітні 2024 року Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти надіслало звернення до агентств забезпечення якості з переліку у Розпорядженні з проханням дотримуватися ключових міркувань EQAR щодо транскордонного забезпечення якості, Бухарестського комюніке Конференції європейських міністрів, відповідальних за вищу освіту 2012 року, Єреванського міністерського комюніке 2015 року, Римського міністерського комюніке 2020 року, українського законодавства. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти отримало позитивні відгуки від низки агенцій як під час особистих зустрічей з представниками агенцій, так і в електронних листах.

Відтоді, відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 425 від 29.03.2024 року, було утворено робочу групу з розроблення пропозицій стосовно вдосконалення механізму визнання сертифікатів (офіційних рішень) про акредитацію освітніх програм, виданих іноземними акредитаційними агентствами чи агентствами із забезпечення якості вищої освіти. До складу цієї робочої групи увійшли представники Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Також Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти запропонувало переглянути перелік іноземних агентств з акредитації, які можуть здійснювати акредитацію на території України.

Таким чином, регулювання процесів транскордонного забезпечення якості є надзвичайно важливим і пріоритетним для української системи забезпечення якості вищої освіти.

4.5 Експерти з акредитації освітніх програм

В рамках акредитаційної експертизи всі процедури проводяться незалежними експертами, які включені до Реєстру експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та не мають конфлікту інтересів стосовно один одного, зазначеної освітньої програми та ЗВО, в якому вона реалізується. Для забезпечення надійної та узгодженої роботи експертів вони проходять ретельний відбір та навчання в Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти, після чого отримують статус експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та вносяться до Реєстру експертів. Вони володіють необхідними навичками та компетенціями для виконання своїх функцій та періодично проходять

навчання для підвищення кваліфікації. Перед кожною акредитаційною експертизою вони також проходять інструктаж.

Відбір експертів (далі – «відбір») здійснюється в наступні етапи:

- 1) оголошення на офіційному вебсайті Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти про відкритий конкурс на посади експертів з акредитації;
- 2) прийом заявок та супровідних документів від кандидатів (резюме, мотиваційний лист, підтверджуючий документ від ЗВО);
- 3) вивчення поданих документів, за необхідності – проведення телефонної співбесіди з кандидатами працівниками секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;
- 4) оприлюднення списку попередньо відібраних кандидатів;
- 5) проведення тренінгу для попередньо відібраних кандидатів щодо процедури та критеріїв акредитації освітніх програм, а також програми ESG 2015;
- 6) проведення тестування для попередньо відібраних кандидатів;
- 7) включення відібраних кандидатів до Реєстру експертів рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти проводить навчання для кандидатів в експерти та експертів. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти розробило два онлайн-курси на платформі Prometheus: «Експерт з акредитації освітніх програм» та «Як написати звіт про якість за результатами акредитаційної експертизи освітньої програми». Ці два онлайн-курси є безкоштовними та доступними на постійній основі. Тренери Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти проводять одноденні тренінги для кандидатів в експерти, тренінги з підвищення кваліфікації, тренінги для голів експертних комісій, одноденні тренінги для експертів, які тривалий час не займалися акредитацією, та тренінги для ГЕР.

До Реєстру експертів внесено 4430 експертів, з яких 2542 експерти є науково-педагогічними працівниками, а 888 – студентами. У 2023 році розпочала свою роботу Комісія із забезпечення якості роботи експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Основними напрямками роботи Комісії є оцінювання роботи експертів, розгляд скарг на роботу експертів.

Враховуючи велику кількість акредитаційних справ, реєстр експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, особливо

студентів-експертів, є замалим для проведення всіх акредитацій. Також, незважаючи на велику кількість тренінгів на різні теми, існує потреба у їх перегляді та оновленні відповідно до сучасних викликів та потреб. Крім того, актуальним питанням у роботі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти залишається залучення та навчання іноземних експертів.

4.6 Скарги та апеляції

Заклади вищої освіти мають право оскаржувати рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. 21 травня 2019 року було розроблено та затверджено Порядок оскарження рішень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти можуть бути оскаржені шляхом подання відповідної апеляції до Апеляційної палати Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Апеляційна палата складається з членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (наразі п'ять осіб) та затверджується на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти розуміло необхідність удосконалення цих процесів для досягнення повної відповідності Стандарту 2.7. і системно працювало над змінами до законодавства України у цій сфері.

Згідно із змінами до Закону України «Про вищу освіту» від 2 травня 2023 року, ініційованих Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, «Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти утворює Апеляційна палата у складі п'яти членів з числа осіб, які мають вищу освіту, науковий ступінь та/або вчене звання і стаж професійної діяльності у сфері забезпечення якості вищої освіти не менше п'яти років. Члени Апеляційної палати обираються строком на два роки на конкурсній основі та виконують покладені на них функції на підставі укладених з ними цивільно-правових договорів. Членами Апеляційної палати не можуть бути члени Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та його Галузових експертних рад. Одна й та сама особа не може бути членом Апеляційної палати більше двох строків.

Порядок формування складу Апеляційної палати, її повноваження та порядок їх реалізації визначаються Положенням про Апеляційну палату, яке затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Апеляційна палата розглядає апеляції на рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти у порядку, визначеному положенням про Апеляційну палату.

За результатами розгляду апеляції Апеляційна палата приймає вмотивоване рішення, яким може скасувати оскаржуване рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. У разі скасування рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти відповідне питання розглядається повторно на його найближчому засіданні. У разі незгоди з рішенням Апеляційної палати Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти може підтвердити своє попереднє рішення двома третинами голосів членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Таке рішення набирає чинності з дня його прийняття і не може бути оскаржене до Апеляційної палати».

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2023 року № 1551 затверджено Положення про Апеляційну палату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. 28 травня 2024 року набере чинності Закон України «Про вищу освіту» в частині формування Апеляційної палати. Відповідно, після цього Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти оголосить конкурс з обрання конкурсної комісії для обрання членів Апеляційної палати.

4.7 Тематичний огляд

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти щорічно готує та оприлюднює «Національну доповідь про якість вищої освіти в Україні та її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства» та «Звіт про діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» і надсилає ці документи Верховній Раді України, Президенту України, Кабінету Міністрів України та вищим навчальним закладам для обговорення та належного реагування.

Звіт про якість вищої освіти в Україні та її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства містить інформацію щодо відповідності вищої освіти цілям сталого розвитку суспільства, кількісні показники національної системи вищої освіти в Україні, зокрема щодо ЗВО, студентів, науково-педагогічних працівників, освітніх програм, тимчасово переміщених ЗВО, інформацію про рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо акредитації за повною процедурою та рішення щодо технічної акредитації, акредитації освітніх програм

іноземними агентствами забезпечення якості, реагування системи забезпечення якості на оцінювання освітніх програм під час процедури акредитації та після прийняття рішення Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, реагування внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО на рішення про умовну акредитацію, внутрішню систему забезпечення якості Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, інформацію про забезпечення зворотного зв'язку із ключовими стейкхолдерами, заходи щодо забезпечення якості роботи експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, дотримання ESG 2015, освітню діяльність військових ЗВО, плани та перспективи у сфері забезпечення якості вищої освіти.

Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти містить інформацію про інтернаціоналізацію української системи забезпечення якості та діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, координацію комунікаційних процесів, інформацію про зовнішню акредитацію системи забезпечення якості та освітніх програм у 29 галузях знань, діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за операційними напрямками, розгляд скарг щодо порушень академічної доброчесності Комітетом з етики Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та законодавчі зміни у системі забезпечення якості.

Незважаючи на наявну звітність, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти вбачає потребу в розширенні своєї аналітичної роботи. Це сприятиме виявленню подій, тенденцій та закономірностей у системі вищої освіти України для обґрунтування та прийняття ефективних управлінських рішень, розробки стратегій, прогнозів, удосконалення політики та процесів забезпечення якості на інституційному, національному та міжнародному рівнях. У зв'язку з цим Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти створює окремий Сектор аналітики та навчання, який безпосередньо опікуватиметься цими завданнями.

4.8 Внутрішнє забезпечення якості та професійна поведінка

У своїй діяльності, як зовнішній, так і внутрішній, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти керується стратегічними документами, зокрема, Статутом, Місією та Стратегією, Комунікаційною стратегією, Положенням та Політикою діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти із забезпечення якості освіти, Кодексом академічної доброчесності. Розуміючи динамічність сучасних викликів та

потреб, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти запровадило перегляд та оновлення стратегічних документів. Так, зміни до Статуту були затверджені Кабінетом Міністрів України 23 січня 2024 року, Місія та Стратегія, Комунікаційна стратегія були переглянуті під час Стратегічної сесії Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти у квітні 2024 року. У своїй роботі Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти постійно комунікує зі стейкхолдерами та залучає їх до всіх процесів забезпечення якості. Систематизація та налагодження процесу збору та аналізу зворотного зв'язку від стейкхолдерів дозволить підвищити ефективність та покращити якість реалізації внеску стейкхолдерів у роботу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. А у зв'язку з високим рівнем завантаженості працівників секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти вбачає необхідність роз'яснення потреб у збалансуванні роботи, підвищенні професіоналізму. У зв'язку з цим існує потреба у перегляді та вдосконаленні внутрішньої системи забезпечення якості Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з метою повної відповідності Стандарту 3.6.

5. Пріоритетні заходи

1	Правові засади	Диверсифікація можливостей зовнішнього забезпечення якості в Україні	
Цілі		- Вдосконалення системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти відповідно до кращих світових практик - Реалізація норм Закону “Про вищу освіту” і “Про освіту” - Підвищення об’єктивності оцінювання освітньої діяльності ЗВО та створення додаткових досконалих інструментів та процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти	
Завдання		Відповідальні	Строк реалізації
1	Дослідження світових практик зовнішнього забезпечення якості вищої освіти	Національне агентство, зовнішні освітні експерти	Грудень 2024
2	Розроблення Положення про акредитацію незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти	Національне агентство	Червень 2025
3	Затвердження Положення про акредитацію незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти	МОН	Не пізніше ніж через 6 місяців після завершення воєнного стану
4	Пілотування процедури акредитації незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти	Національне агентство	2025-2026
Результати		- Результати дослідження впливу незалежних установ оцінювання та забезпечення якості на систему вищої освіти - Розроблені і затверджені нормативні документи, які регламентують діяльність незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти в Україні - Проведені пілотні акредитації та сформований реєстр незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти	
Ризики		Заходи зниження ризиків	

Несвоєчасність погодження центральними органами виконавчої влади проєктів документів	Залучення уряду, ЗВО та інших стейкхолдерів до процесів реалізації завдань
Низька активність у створенні незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти	Популяризація ідеї створення незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти в Україні
Об'єктивні причини, пов'язані з умовами воєнного стану в Україні	

2	Правові засади	Впровадження інституційної акредитації	
Цілі		- Впровадження норм Законів “Про вищу освіту” і “Про освіту” - Підвищення рівня довіри до українських ЗВО через впровадження інституційної акредитації - Позитивний вплив на зовнішню і внутрішні системи забезпечення якості	
Завдання		Відповідальні	Строк реалізації
1	Визначення концепції і моделі інституційної акредитації в Україні	Національне агентство, МОН, робоча група	Грудень 2024
2	Пілотування процедури інституційної акредитації у закладах вищої освіти України	Національне агентство, ЗВО	Грудень 2025
3	Розробка Положення про інституційну акредитацію	Національне агентство, робоча група	2026
4	Затвердження Положення про інституційну акредитацію	МОН	Не пізніше ніж через 6 місяців після завершення воєнного стану
5	Вироблення механізмів запровадження інституційної акредитації у Національному агентстві	Національне агентство	Не пізніше ніж через 6 місяців після завершення воєнного стану
Результати		- Розроблена концепція та модель інституційної акредитації, які відповідають ESG 2015, зарубіжному досвіду та українським потребам і специфіці системи вищої освіти - Одержання зворотнього зв'язку та визначення завдань ЗВО щодо інституційної акредитації - Визначена процедура інституційної акредитації - Вдосконалена системи внутрішнього забезпечення якості - Розроблене інформаційне забезпечення інституційної акредитації	
Ризики		Заходи зниження ризиків	
Несвоечасність погодження центральними органами виконавчої влади Положення про інституційну акредитацію		Залучення уряду та громадськості	

Недостатня мотивація ЗВО для участі у розробці та впровадженні інституційної акредитації	Створенням умов для заохочення ЗВО
Неготовність закладів вищої освіти до проходження процедури інституційної акредитації	Інформаційна, методична, консультаційна підтримка ЗВО
Відсутність достатніх ресурсів (у тому числі фінансових) для проведення інституційної акредитації	Залучення зовнішнього фінансування для забезпечення процедур апробації інституційної акредитації
Об'єктивні причини, пов'язані з умовами воєнного стану в Україні	

3	Методологія діяльності із забезпечення якості	Подальше впровадження постакредитаційного моніторингу	
Цілі		- Масштабування експерименту постакредитаційного моніторингу - Напрацювання рекомендацій до проведення постакредитаційного моніторингу - Затвердження механізму проведення постакредитаційного моніторингу у ЗВО та Національному агентстві.	
Завдання		Відповідальні	Строк реалізації
1	Напрацювання рекомендацій щодо проведення постакредитаційного моніторингу	Національне агентство, Відділ акредитації	Грудень 2024
2	Апробація постакредитаційного моніторингу для 30 освітніх програм різних ЗВО	Національне агентство, Відділ акредитації, зовнішні стейкхолдери	Травень 2025
3	Коригування процедури постакредитаційного моніторингу на основі результатів пілотування	Національне агентство, ЗВО	Друге півріччя 2025
4	Удосконалення внутрішніх механізмів та інструментів постакредитаційного моніторингу	Національне агентство, Відділ акредитації, Відділ ГЕР	Грудень 2025
5	Розробка рекомендацій закладам вищої освіти щодо проходження постакредитаційного моніторингу та вдосконалення систем моніторингу якості освітніх програм;	Національне агентство, Відділ акредитації	На постійній основі
Результати		- Залучення ширшого кола ЗВО до процесів постакредитаційного моніторингу - Методичні рекомендації та інструктивні матеріали для закладів вищої освіти, щодо проходження постакредитаційного моніторингу та вдосконалення систем моніторингу якості освітніх програм - Розроблене інформаційне забезпечення для постакредитаційного моніторингу	

Ризики	Заходи зниження ризиків
Недостатня мотивація ЗВО до участі в експерименті без отримання офіційного результату постакредитаційного моніторингу	Інформування закладів вищої освіти та інших стейкхолдерів щодо потреби здійснення моніторингу якості освітніх програм та постакредитаційного моніторингу, створення ефективних механізмів їх реалізації у ЗВО
Відсутність фінансових спроможностей для розробки програмного забезпечення постакредитаційного моніторингу	Фандрайзинг і залучення зовнішніх ресурсів до вдосконалення інформаційної комп'ютерної системи
Об'єктивні умови, пов'язані з умовами воєнного стану через збройну агресію РФ	

4	Методологія діяльності із забезпечення якості	Врегулювання процесів транскордонного забезпечення якості	
Цілі		- Вдосконалення законодавства у сфері визнання сертифікатів виданими іноземними акредитаційними агентствами та агентствами із забезпечення якості вищої освіти - Встановлення порозуміння щодо процедур транскордонного забезпечення якості на рівні міжнародних інституцій	
Завдання		Відповідальні	Строк реалізації
1	Звернення до іноземних агентств з акредитації щодо врахування українського законодавства, стандартів та нормативних документів, розроблених для ЄПВО іноземними агентствами під час акредитації освітніх програм в Україні	Національне агентство, Відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва	Квітень 2024
2	Розробка алгоритму дій та критеріїв ініціювання питання про зміну переліку акредитаційних агентств у постанові КМУ	Національне агентство	Грудень 2024
3	Розробка пропозицій щодо переліку Кабінету Міністрів іноземних акредитаційних агентств та агентств із забезпечення якості вищої освіти	Національне агентство, Кабінет Міністрів України	Вересень 2024
4	Створення робочої групи з розроблення пропозицій стосовно удосконалення механізму визнання сертифікатів (офіційних рішень) про акредитацію освітніх програм, видатних іноземними акредитаційними	МОН, Комітет з питань освіти науки та інновацій Верховної Ради України, Національне агентство, ЗВО	Квітень 2024

	агентствами чи агентствами забезпечення якості вищої освіти, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України		
Результати		• Вироблення спільних позицій між Національним агентством та іноземними агентствами з оцінювання та забезпечення якості щодо процедур акредитації на території України • Внесення змін до Переліку іноземних акредитаційних агентств та агентств із забезпечення якості вищої освіти, які видають сертифікати про акредитацію освітніх програм, що визнаються в Україні, затверджене розпорядженням КМУ № 554-р від 10.07.2019 • Розробка постанови Кабінету Міністрів України про порядок формування Переліку іноземних акредитаційних агентств та агентств із забезпечення якості вищої освіти, які видають сертифікати про акредитацію освітніх програм, що визнаються в Україні.	
Ризики		Заходи зниження ризиків	
Ігнорування звернень Національного агентства до іноземних агентств/ іноземними агентствами вимог ENQA та EQAR щодо акредитації освітніх програм в Україні		Додаткові механізми впливу, постійна комунікація з відомствами, просвітницька робота	
Невиконання стандартів вищої освіти України та недотримання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у процесі акредитації іноземними агентствами			

5	Експерти з оцінювання освітніх програм	Вдосконалення підготовки експертів Національного агентства відповідно до сучасних вимог до забезпечення якості	
Цілі		• Удосконалення унормування статусу експерта Національного агентства • Приведення навчального контенту у відповідність до потреб сучасного стану вищої освіти • Вдосконалення параметрів оцінювання освітніх програм • Розширення реєстру експертів з числа здобувачів і міжнародних експертів • Промоція оновлення Реєстру експертів та формування позитивного іміджу експертів Національного агентства	
Завдання		Відповідальні	Строк реалізації
1	Підготовка відеокурсів з актуальних проблем оцінювання якості	Національне агентство, Сектор аналітично-тренінгово забезпечення, Відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва	Вересень 2025
2	Запровадження системи оцінювання роботи експертів за результатами участі в акредитації освітніх програм	Національне агентство, Відділ супроводу експертів	Вересень 2024
3	Розроблення положення про експерта та експертну групу	Національне агентство	Вересень 2024
4	Розроблення тренінгової програми для міжнародних експертів	Національне агентство, Сектор аналітично-тренінгово забезпечення, Консультативна рада Національного агентства	Грудень 2024
5	Розроблення і впровадження нових тренінгових програм для професійного розвитку експертів та оновлення існуючих на основі результатів моніторингу якості їхньої роботи	Національне агентство, Сектор аналітично-тренінгово забезпечення	На постійній основі

6	Розроблення і впровадження тренінгових програм для студентів - потенційних експертів Національного агентства	Національне агентство, Українська асоціація студентів (УАС), інші студентські спілки	Квітень 2024
7	Популяризація статусу експерта Національного агентства	Відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва	На постійній основі
Результати		• Комплекс відеокурсів з актуальних проблем оцінювання якості • Затвердження Положення про експерта та експертну групу • Тренінгова програма для міжнародних експертів • Розроблені і впроваджені нові та оновлені існуючі тренінгові програми для професійного розвитку експертів • Розроблена і впроваджена тренінгова програма UAS QA POOL • Серія вебінарів щодо підходів до оцінювання освітніх програм на усіх рівнях процедури акредитації • Імплементация системи оцінювання експертів за результатами акредитаційних процедур • Оновлені методичні рекомендації та інструктивні матеріали	
Ризики		Заходи зниження ризиків	
Брак фінансування для створення відеокурсів		Фандрайзинг та залучення зовнішнього фінансування	
Довільне трактування експертами критеріїв оцінювання освітніх програм на усіх рівнях процедури акредитації		Вироблення чітких параметрів оцінювання	
Обмеженість ресурсу (кадрового, фінансового та ін.)		Збільшення кола залучених зовнішніх експертів та інших ресурсів	
Деформована мотивація перебування у статусі експерта		Оновлення реєстру освітніх експертів	
Об'єктивні умови, пов'язані з умовами воєнного стану через збройну агресію РФ			

6	Скарги і апеляції	Імплементация процедур апеляції та оскарження	
Цілі		• Формування складу Апеляційної палати • Забезпечення діяльності Апеляційної палати • Підвищення рівня обізнаності учасників акредитаційного процесу щодо процедур оскарження результатів оцінювання та дій залучених до акредитації осіб та апеляцій на рішення Національного агентства	
Завдання		Відповідальні	Строк реалізації
1	Формування конкурсної комісії з відбору членів Апеляційної палати та супровід її діяльності	Національне агентство, МОН, Об'єднання роботодавців, УАС	Червень 2024
2	Проведення об'єктивного та прозорого конкурсу з відбору членів Апеляційної палати	Конкурсна комісія, Національне агентство.	Серпень 2024
3	Створення умов для діяльності Апеляційної палати	Національне агентство, відділ супроводу засідань НА та комітетів	Вересень 2024
4	Інформування учасників акредитаційного процесу щодо процедур оскарження	Національне агентство, Відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва	Вересень 2024
5	Розмежування процедур розгляду апеляцій та скарг	Національне агентство	Вересень 2024
Результати		• Сформована Апеляційна палата • Реалізація положень чинного законодавства, щодо оскарження рішень Національного агентства • Організація роботи Апеляційної палати • Уточнення процедур розгляду апеляцій та формування рішень Апеляційної палати • Підвищення обізнаності учасників акредитаційного процесу щодо процедур оскарження та апеляції	
Ризики		Заходи зниження ризиків	
Проблеми організаційного характеру під час проведення конкурсного відбору		Розробка внутрішніх документів з питань організації діяльності Апеляційної палати	
Обмеженість кадрових ресурсів Секретаріату для забезпечення діяльності Апеляційної палати		Залучення додаткових фахівців секретаріату Національного агентства до супроводу діяльності Апеляційної палати	
Об'єктивні причини, пов'язані з умовами воєнного стану в Україні			

7	Тематичний аналіз	Вдосконалення аналітичної діяльності Національного агентства відповідно до вимог стандарту ESG 3.4		
Цілі		• Забезпечення відповідності аналітичної діяльності Національного агентства вимогам стандарту ESG 3.4 • Розроблення і впровадження методології для структурного аналізу даних про освітні програми та заклади вищої освіти з метою виявлення тенденцій та закономірностей у системі вищої освіти України загалом відповідно до вимог стандарту ESG 3.4. • Виявлення позитивних та негативних тенденцій, закономірностей, факторів, які мають найбільший вплив на якість вищої освіти • Використання результатів аналізу для обґрунтування і прийняття ефективних управлінських рішень, розробки стратегій, прогнозування, удосконалення політик та процесів забезпечення якості на рівнях інституцій, національному та міжнародному • Моніторинг ефективності запропонованих стратегій та рекомендацій і внесення відповідних коректив • Забезпечення доступу до надійної та об'єктивної аналітичної інформації у сфері забезпечення якості вищої освіти для всіх зацікавлених сторін		
Завдання		Відповідальні	Строк реалізації	
1	Проведення дослідження кращих практик, тенденцій, закономірностей, проблем та можливостей для вдосконалення за певним критерієм / стандартом ESG-2015. Розробка рекомендацій за результатами дослідження.	Національне агентство, Сектор аналітично-тренінгового забезпечення	Жовтень 2024	
2	Проведення тематичних досліджень на національному рівні з актуальних питань забезпечення якості вищої освіти (зокрема, типових проблем, виявлених зовнішнім забезпеченням якості вищої освіти). Розробка рекомендацій за результатами дослідження.	Національне агентство, Сектор аналітично-тренінгово забезпечення	На постійній основі	
3	Поширення результатів аналітичних досліджень.	Національне агентство, Відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва	На постійній основі	

4	Створення інформаційно-комунікаційної системи Національного агентства для проведення аналітичних досліджень, ефективного збору, обробки та аналізу даних про якість вищої освіти	Національне агентство	На постійній основі
Результати		• Ідентифіковані основні проблеми у сфері забезпечення якості вищої освіти, їхні причини та наслідки • Виявлені події, тенденції, закономірності, сфери передового досвіду або постійних труднощів, а також фактори, які мають найбільший вплив на якість вищої освіти • Використання результатів аналізу для прийняття рішень, розробки стратегій, прогнозування • Рекомендації для формування стратегій та політик забезпечення якості на національному рівні • Вдосконалення політики та процесів забезпечення якості на національному рівні • Річні звіти, доповідь про якість вищої освіти та інші аналітичні матеріали, семінари / вебінари.	
Ризики		Заходи зниження ризиків	
Недостатність ресурсів (кадрових, фінансових та ін.) для проведення аналітичних досліджень		- Проведення детального аналізу потреб у ресурсах для дослідження - Залучення дослідників та аналітиків з відповідним досвідом у сфері вищої освіти - Залучення зовнішніх експертів, які можуть надавати консультаційну та експертну підтримку - Навчання та професійний розвиток персоналу	
Технічні проблеми (проблеми з обладнанням, програмним забезпеченням)		Резервне обладнання, зберігання даних у хмарному середовищі	
Недостатня мотивація закладів вищої освіти для участі в аналітичних дослідженнях		– Створення умов для мотивації – Інформаційна, методична, консультаційна підтримка ЗВО	
Об'єктивні причини, пов'язані з умовами воєнного стану в Україні через збройну агресію РФ			

8	Внутрішня система забезпечення якості діяльності Агентства	Вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості Національного агентства	
Цілі		- Вдосконалення процесів забезпечення якості діяльності НА - Забезпечення безперервного вдосконалення доброчесності діяльності НА з метою дотримання вимог та підвищення довіри - Вдосконалення механізмів зворотного зв'язку із стейкхолдерами	
Завдання		Відповідальні	Строк реалізації
1	Перегляд політики й Положення про забезпечення якості діяльності	Національне агентство, Секретаріат	Грудень 2024
2	Вдосконалення інструментів моніторингу якості роботи НА	Національне агентство, Сектор аналітично-тренінгового забезпечення	Квітень 2025
3	Навчання (професійний розвиток) працівників Секретаріату Національного агентства з метою додержання високих професійних стандартів	Національне агентство; Зовнішні експерти	На постійній основі
4	Вдосконалення механізмів збору та зворотнього зв'язку із внутрішніми й зовнішніми стейкхолдерами для забезпечення більш ефективної роботи агентства	Національне агентство; Секретаріат НА	На постійній основі
Результати		- Повна відповідність стандарту 3.6 - Постійне вдосконалення діяльності НА та його працівників - Підзвітність стейкхолдерам	
Ризики		Заходи зниження ризиків	
Недостатність ресурсів (кадрових, фінансових, часових)		- Проведення детального аналізу потреб у ресурсах для дослідження	

	- Залучення додаткових ресурсів на різних етапах, зокрема із залученням зовнішніх джерел фінансування (за потреби)
Недостатність комунікації	- Вдосконалення комунікаційної стратегії та системи внутрішніх комунікацій
Об'єктивні причини, пов'язані з умовами воєнного стану в Україні через збройну агресію РФ	

6. Підсумкова таблиця

№	Першочергові заходи	Чи була першочергові заходи вже визначені в BFUG TPG C-QA? (ТАК/НІ)	Відповідальні	Строк реалізації	Очікувані результати
1	Диверсифікація можливостей зовнішнього забезпечення якості в Україні	ТАК	Національне агентство, МОН, зовнішні експерти	Грудень 2024 -2026	Результати дослідження впливу незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на систему вищої освіти Розроблено та затверджено нормативно-правові документи, що регулюють діяльність незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти в Україні Проведено пілотні акредитації та сформовано реєстр незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти
2	Впровадження інституційної акредитації	ТАК	Національне агентство, МОН, робоча група	Грудень 2024- 2026	Розроблено концепцію та модель інституційної акредитації, які відповідають ESG 2015, зарубіжному досвіду та українським потребам і специфіці системи вищої освіти Отримано зворотній зв'язок та визначено завдання для закладів вищої освіти щодо інституційної акредитації

					Визначено процедуру інституційної акредитації Удосконалено внутрішні системи забезпечення якості ЗВО Розроблено інформаційне забезпечення інституційної акредитації
3	Подальше впровадження післяакредитаційного моніторингу	ТАК	Національне агентство, Департамент акредитації освітніх програм, Департамент забезпечення діяльності галузевих експертних рад (ГЕР), зовнішні стейкхолдери, ЗВО	Грудень 2024- Грудень 2025	Залучення ширшого кола ЗВО до процесів післяакредитаційного моніторингу Розроблено комплексні методичні рекомендації та інструктивні матеріали для ЗВО з питань післяакредитаційного моніторингу та систем моніторингу якості освітніх програм Розроблено додаткове програмне забезпечення для проведення післяакредитаційного моніторингу
4	Регулювання транскордонних процесів забезпечення якості	ТАК	Національне агентство, Відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва, Кабінет Міністрів України, МОН,	Квітень 2024- Грудень 2024	Вироблення спільних позицій між Національним агентством та іноземними агентствами оцінювання та забезпечення якості освіти щодо процедур акредитації на території України Внесення змін до Переліку іноземних агентств з акредитації та агентств із забезпечення якості вищої освіти, уповноважених видавати

			Комітет з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України		свідоцтва про акредитацію освітніх програм, що визнаються в Україні, затвердженого розпорядженням КМУ від 10.07.2019 р. № 554-р Розробка постанови Кабінету Міністрів України щодо порядку формування Переліку іноземних агентств з акредитації та агентств із забезпечення якості вищої освіти, які видають свідоцтва про акредитацію освітніх програм, що визнаються в Україні.
5	Підвищення кваліфікації експертів Національного агентства відповідно до сучасних вимог до забезпечення якості	НІ	Національне агентство, Сектор аналітично-тренінгово забезпечення, Відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва, УАС, інші студентські спілки, Консультативна рада	Квітень 2024 – Вересень 2025	Комплекс відеокурсів на актуальні теми з оцінки якості Затвердження Положення про експертів та експертну групу Навчальна програма для міжнародних експертів Розроблено та впроваджено нові навчальні програми, а також оновлено існуючі для професійного розвитку експертів Розроблено та впроваджено навчальну програму UAS QA POOL Проведено серію вебінарів щодо підходів до оцінювання освітніх програм на всіх рівнях процедури акредитації

					Впроваджено систему оцінювання експертів за результатами процедур акредитації
					Оновлені методичні та інструктивні матеріали
6	Впровадження процедур оскарження та розгляду скарг	ТАК	Національне агентство, МОН, Об'єднання роботодавців, УАС, Конкурсна комісія, відділ підготовки засідань та забезпечення роботи комісій, відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва	Червень 2024 – Вересень 2024	Створено Апеляційну палату Реалізація положень чинного законодавства щодо оскарження рішень Національного агентства Ефективна діяльність Апеляційної палати Роз'яснення процедур розгляду апеляцій та формування рішень Апеляційної палати Підвищення обізнаності учасників процесу акредитації щодо процедур оскарження та подання скарг
7	Удосконалення аналітичної діяльності НАЗЯВО відповідно до вимог ESG 3.4	НІ	Національне агентство, Сектор аналітично-тренінгово забезпечення, відділ зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва	На постійній основі	Визначено основні проблеми у сфері забезпечення якості, їх причини та наслідки Виявлені події, тенденції, закономірності, сфери передового досвіду або постійних труднощів, а також фактори, які мають найбільший вплив на якість вищої освіти

					Використання результатів аналізу для прийняття рішень, розробки стратегій, прогнозування Рекомендації щодо формування стратегій та політик забезпечення якості на національному рівні I Політика та процеси забезпечення якості на національному рівні Щорічні звіти, звіт про якість вищої освіти та інші аналітичні матеріали, семінари/вебінари.
8	Удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості НАЗЯВО	НІ	Національне агентство, секретаріат, зовнішні експерти	На постійній основі	Повна відповідність ESG 3.6 Постійне вдосконалення діяльності Національного агентства Підзвітність перед зацікавленими сторонами

7. Висновки

У рамках європейської інтеграції України Національний план дій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти вписується в цей стратегічний пріоритет, оскільки приводить українську систему забезпечення якості вищої освіти у відповідність до ESG 2015 та повноцінного вступу України до ЄПВО.

Національний план дій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти містить 8 пріоритетних заходів. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти планує виконати ці заходи до початку 2026 року, однак існує низка ризиків, зумовлених об'єктивними причинами, пов'язаними з умовами воєнного стану в Україні.